

בסיעתא דישימיא:) לימוד לט"ו בשבט

משול האדם בהיוולדו לעולם התחתון
לעץ עבות שתול על פלגי מים, המכה
שורשים חזקים למטה וענפיו פרושים
כלפי מעלה. אף הנשמה כך: שרשה
חצוב מתחת לכסא כבודו של השם
יתברך, אבל למעלה בשמים יש לה רק
שורש ואילו למטה היא עושה גם
ענפים ומתפצלים ממנה אורות הקודש
לאין שיעור.

אליעזר שטיינמן, באר החסידות

"וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל"
אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: אף על
פי שתמצאו אותה מלאה כל טוב, לא תאמרו
נשב ולא נטע, אלא הוו זהירים בנטיעות...
כשם שנכנסתם ומצאתם נטיעות שנטעו
אחרים, אף אתם היו נוטעים לבניכם, שלא
יאמר אדם: אני זקן, כמה שנים אני חי, מה
אני עומד ומתיגע לאחרים? למחר אני מת!...
לפיכך לא יבטל אדם מן הנטיעות, אלא כשם
שמצא - עוד יוסיף ויטע, אפילו יהיה זקן.
(מדרש תנחומא, פ' קדושים)

פצא בסצודת ט"ו בשבט ביקש רבי מנחם-מנדל מקוצק מתלמידו רבי
יחזק-מאיר (בצל "חידושי הרי"ט") לומר דברים מצניני היום. פתח ר'
יחזק-מאיר בפסוק בסוכיית ראש-השנה לאילן, שאל וחילף, הקשה
וסירש. אמר לו ר' מנחם-מנדל: "לו היינו בארץ-ישראל, די היה לנו לצאת לשדות
ולחטובן באילנות כדי להבין מהו ראש-השנה לאילן כפשוטו, ולא בדרך
הפסוק. שם, בארץ-ישראל, אין ראש-השנה לאילן אומר 'דרשוני' אלא 'צשוני'."

הרבי מקוצק מלמד את תלמידו - לא מספיק לדרוש דרשות צל ט"ו בשבט, אלא ראוי
יותר להיות בארץ ישראל ולחיות את ראש השנה לאילנות בצשייה של ממש. ט"ו בשבט
מולכר בשנה כ"ראש השנה לאילן" (מסכת ראש השנה, סרק א משנה א). צוהדה
לו קשורה בצניינים הלכתיים הנוצאים לצבודות החקלאיות הנצטות דווקא בארץ
ישראל, ולכן הוא נכלל בקבוצת המצוות "התלויות בארץ". בחול לארץ, ט"ו בשבט לא
צוין בדרך כלל באופן מיוחד, אבל נהגו בכל טאת לאכול בו סירות שמוצאא מארץ
ישראל או שסימלו את הארץ, וכן לצסוק בדיני התורה ובדרשות שונות הנוצצות
לכך. בסיפור לה מדכיש הרבי מקוצק את הציוות שבעבר, ומלכיר כי ראוי היה לחיות
בארץ ישראל ממש, לקיים את הדברים הפוצל ולא רק לדרב צל אודותיהם. רציון לה
מלכיר מאוד את הרציון הציוני, שלפיו יש לחדש את הקיוס היהודי בארץ, ובכלל לה
את החיים החקלאיים. ואכן, סיפור לה הופיצ ופורסט לראשונה בכתביו של הרב
והגר הכנסת לשעבר מנחם הכהן.

שנזכה! ממני המיסתורית);